

## ● PROBLEMSKA KONFERENCA SOCIALISTIČNE ZVEZE

# O razvoju in prestrukturiranju gospodarstva v naši občini

Na osnovi sklepa predsedstva občinske konference SZDL Ljubljana Moste-Polje je delovna skupina pripravila gradivo za problemsko konferenco

### O RAZVOJU IN PRESTRUKTURIRANJU GOSPODARSTVA V NAŠI OBČINI

ki je bila 22. junija 1989. Vabljeni so bili odgovorni gospodarstveniki, raziskovalci in družbenopolitični delavci, ki naj bi spregovorili o odprtih idejnih vprašanjih, ki se porajajo ob uveljavljanju tržnega gospodarstva, podjetništva, lastništva, zlasti pa o motivaciji delavcev. Govorili naj bi tudi o vlogi članov in organizaciji zveze sindikatov, zveze komunistov, zveze socialistične mladine, izvršnega sveta občine ter gospodarskih in drugih združenj.

Problemske konference so se udeležili delegati oziroma individualni poslovodni organi delovnih organizacij (Saturnus, Integral-SAP, Blagovno-transportni center, Rog, Kartonažna tovarna Ljubljana, Julon, Teol, Velana in GIP-Gradis), Gospodarske zbornice občin ljubljanskega območja, skupščine in izvršnega sveta naše občine ter delegati družbenopolitičnih organizacij in javnih glasil.

### UGOTOVITVE, STALIŠČA IN PREDLOGI:

I. Konferenca sprejema analizo in oceno delovne skupine o razvoju in prestrukturiranju gospodarstva v naši občini.

II. Pogoji za hitrejši gospodarski razvoj in prestrukturiranje gospodarstva:

- več politične oziroma vsesplošne družbene podpore ob prestrukturiranju gospodarstva, uresničevanju novih zamisli, npr. ob uvajanju proste carinske cone, naj nudijo občina, mesto in širša družbenopolitična skupnost;

- v novih pogojih tržnega gospodarstva in podjetništva so še kako pomembni in potrebni dolgoročni programi in plani razvoja – tako organizacij združenega dela kot družbenopolitične skupnosti. Nestabilnost sistema, neprestano spreminjajoči pogoji dela, skorajda ne omogočajo kakršnekoli dolgoročne spremembe;

- razvoj prestrukturiranja gospodarstva mora vključevati tudi uporabo ekoloških dognanj, temelječih na strokovnih podlagah, in normativih razvitega sveta;

- ogromno je rezerv predvsem v razporedu delovnega časa, ki vzpodbuja sivo ekonomijo. Tudi v tem bi se morali približati normam, ki veljajo v razvitem svetu;

- 50-procentni razvoj gospodarstva mora v bodoče temeljiti na pritegnitvi tujega partnerja, vsaj izvozni usmeritvi novega programa, maksimalnem zmanjšanju enostavnih del in odpravi monopolov ter uvajanju konkurence;

- pogoji za prestrukturiranje gospodarstva in uveljavljanje podjetništva so slabi. Najšibkejša točka je gotovo kadrovska

potencial oziroma ustrezno znanje. Če želimo hitrejši gospodarski razvoj, je nujno večje vlaganje v usposabljanje vodilnih vodstvenih kadrov;

- predpogoj za podjetništvo in tržno gospodarstvo je stimulacija in diferenciacija nagajevanja, ki bo pripeljala tudi do

- Sezonski značaj proizvodnje:

nekatera podjetja morajo proizvajati na zalogo, ki do realizacije nima finančnega pokritja. Kljub specifičnim pogojem pa so podvrženi enakim obremenitvam kot normalna podjetja. V razvitem svetu država daje takšnim delavcem finančno podporo za čas, ko ne delajo.

- Plačilo dajatev za novo opremo: nesporemljivo je plačevanje dajatev za opremo, s katero se nismo nič naredili. Biti bi morala oproščena vsa dajatev, dokler za njo nekaj ne »zaslužimo«, oproščena dajatev pa bi morala biti tudi tista oprema, ki jo izdelamo doma.

- Carinske, davčne olajšave in razbremenitev gospodarstva: kljub obljubam o razbremenitvi gospodarstva so obremenitve vedno večje.

Država bi morala biti fleksibilnejša pri oblikovanju carinskih in davčnih olajšav, pa tudi pri razbremenjevanju gospodarstva.

## ● S SEJE PREDSEDSTVA RK SZDL

### 3. oktober dan slovenske državnosti

Člani predsedstva so sprejeli pobudo kočevske občinske konference SZDL, naj bi bil posej 3. oktober (ko se je odvijal zbor odposlancev v Kočevju) dan slovenske državnosti. To pa ne pomeni, je opozoril Smole, da bi to bil dela prost dan.

ustrezne strukture kadrov. Motivacija ne zajema le visokega povprečnega osebnega dohodka, ampak tudi dodatne ugodnosti (obrat družbene prehrane, ambulanta, rekreacija itd.);

- z uvedbo obveznic in prekvalifikacij le-teh v delnice bomo morali postopno zmanjševati delež družbenega kapitala na račun privatnega;

- skrajšati je treba postopek za registracijo novih podjetij, kar zahteva spremembo določene zakonodaje.

III. Razreševanje sistemskih vprašanj

1. Republiškega oziroma državnega značaja:

- Dumping postopki v kovinskih branži: zaščita domačega trga pred dumping postopki na področju kovinske industrije v Jugoslaviji ni urejena. Razmere je potrebno urediti, bodisi z anti dumping postopki ali ustreznimi tehničnimi normativi.

- Izobraževanje na področju cestnega prometa:

cestni promet je edina prometna dejavnost, ki v Sloveniji nima svojega izobraževalnega centra oziroma domovinske pravice v Izobraževalni skupnosti Slovenije in to kljub sprejetju zakona, ki za delavce v prometu zahteva V. stopnjo izobrazbe.

- Zvezni zakon o cestnem prometu: v Jugoslaviji nimamo enotnega zakona o cestnem prometu. Zato republike vsaka zase krojijo to področje in je tržno obnašanje skorajda nemogoče.

- Koncept brezcarinskih con: problem BTC-ja s prostimi kapacitetami za namensko dejavnost proizvodnje je splošno znan. Rešitev je možna le ob pomoči širše družbenopolitične skupnosti, žal pa premalo vemo o samem vzroku za nastalo situacijo.

2. Mestnega oziroma občinskega značaja:

- Vpliv družbenopolitične skupnosti na podjetje: nekatera podjetja imajo svoje poslovne enote po različnih občinah, ne štijo svoje interese, s čimer lahko različno vplivajo na podjetje. Vsekakor bi organizacijam združenega dela v teh primerih morali priskočiti na pomoč.

- Status medkrajevnega potniškega prometa: Delovno organizacijo SAP tvori več temeljnih organizacij združenega dela, ki so razpršene po Sloveniji. Potrebno bi jih bilo združiti v podjetje, ki bi delovalo na tržnem principu, z enotno ponudbo in veljavnostjo vozniških kart na vseh vozilih SAP.

IV. Vloga, naloge in položaj družbenopolitičnih organizacij in zvez

Individualni poslovodni organi pričakujejo pomoč od družbenopolitičnih organizacij ob uveljavljanju svobodne konkurence in tržnega gospodarstva, še posebej s strani sindikata, pri spreminjanju miselnosti in oblikovanju novih ravnanj, uveljavljanju večjega reda, discipline, kvalitete dela in nagajevanja.

a) Občinska konferenca ZSMS

Vloga mladinske organizacije v podjetjih oziroma njen krog delovanja je vedno manjši, zato prepuščajo njihovo vlogo sindikatu, kar pa ne pomeni, da so se dokončno umaknili iz organizacij združenega dela. Zaenkrat bo zveza socialistične mladine vse svoje sile usmerila na delovanje v krajevnih skupnostih in to v interesu dejavnosti mladih, v večji meri pa se bodo ukvarjali tudi s političnim delom v KS.

b) Občinski svet zveze sindikatov

Vloga sindikata se v podjetniškem principu precej spremeni, predvsem glede uveljavljanja mednarodnih konvencij, ki zagotavljajo delavcem varnost in pogoje za delo. Glede razvojnih planov ima sindikat možnost in mora vplivati na usmeritve razvojnih planov oziroma programov podjetja, ker to predstavlja osnovo za uspešno izpolnjevanje ostalih nalog, ki se dotikajo predvsem cene dela, delovnih pogojev, zaščitne vloge sindikata in socialne politike.

c) Občinski komite ZKS

Rešitve iščejo predvsem v jačanju osnovnih organizacij na terenu, pa tudi s projektnim organiziranjem članstva. V organizacijah združenega dela bodo še naprej OO ZK. Prekinjajo pot od klasičnega partijskega vpliva na kadrovanje in delo poslovnih struktur. Svoj vpliv v delovnih okoljih želijo zagotavljati predvsem z uresničevanjem načelne politike, t. j. vodenjem vsakega komunističnega posameznika v sindikatu, v samoupravnih organih ob razreševanju konkretnih problemov in konfliktov, ki se pojavljajo v posameznih organizacijah združenega dela.

## Za kvaliteto življenja

Osnutek akcijskih usmeritev občinskih in mestne organizacije zveze komunistov v Ljubljani »ZA KVALITETO ŽIVLJENJA« predstavljata kar se da najbolj sodoben in uporaben politični program, ki ga zveza komunistov ponuja za hitrejšo in učinkovito reševanje gospodarskih družbenih in vsakodnevnih problemov, ki zadevajo vse prebivalce našega mesta.

Gre za akcijsko naravnano dokument, okrog katerega naj bi se strnili ljudje ustvarjalnosti, zanja in naprednih idej, ki bodo naše mesto razvijali »po meri ljudi« tako, da bomo v njem radi živeli in ustvarjali.

Za doseganje omenjenih ciljev bomo komunisti sooblikovali in udeleževali razvoj Ljubljane na naslednjih področjih dela in življenja:

- na smotrni rabi prostora, varovanju okolja, odpravljanju ekološko nevarnih žarišč in kakovosti življenja v mestnem ali širšem ljubljanskem zaledju;

- na gospodarskem razvoju mesta, ki naj bi zagotavljal ustvarjanje večjega dohodka, višjo kvaliteto življenja ter omogočal razvoj družbene nadgradnje (družbene dejavnosti in mestna infrastruktura) in ki bo temeljil na tržnosti gospodarstva, kapitala in delovne sile;

- na ustvarjanju družbenih pogojev za razvoj drobnega gospodarstva tako družbenega kot zasebnega sektorja;

- na razreševanju stanovanjske problematike (gospodarjenje, gradnja novih stanovanj in obnova starih) kot ključnega pogoja za kvaliteto življenja in bivanja;

- na zagotavljanju produktivnega zaposlovanja, izobraževanja ob delu in iz dela, razreševanju tehnoloških in ekonomskih presežkov delovne sile;

- na razvoju in obsegu družbenih dejavnosti, ki bodo sestavina gospodarskega in družbenega razvoja našega mesta;

- na področju javnega obveščanja in informiranja, razvoju vseh medijev v našem mestu in političnega marketinga v ZK;

- na področju delovanja institucij političnega sistema od krajevnih skupnosti, občin, mesta in republike z vidika racionalnosti, večje učinkovitosti in prilagodljivosti potrebam in interesom delovnih ljudi in občanov;

- na področju mednarodnih odnosov smo dolžni storiti še kaj več, da bodo pripadniki drugih narodov in narodnosti v Ljubljani imeli možnost ohranjati svojo nacionalno identiteto.

Med poglavitne sklope naših aktivnosti sodijo tudi notranja partijska vprašanja, kot so prenova in bodoča organiziranost zveze komunistov v podjetjih in krajevnih skupnostih, akcijska učinkovitost, projektnost, usposabljanje in pridobivanje somišljenikov za uresničevanje našega programa.

Ob teh aktivnostih pa ne smemo prezreti naših prizadevanj za razvoj političnega pluralizma, ustavnosti in zakonitosti – pravne države, civilizacijske družbe in neposrednih volitev oziroma za bogatejšo in humanejšo življenje v obnovljenem in razvitem socializmu.

In končno veta poudariti še ugotovitve, da se v akcijskih usmeritvah zavestno ne lotimo vseh zadev, kot smo to delali v preteklosti, ampak le tistih bistvenih področij, za katere vemo, kaj hočemo in za kaj se zavzemamo.

IVAN KUHAR

## Komunalno gospodarstvo naj bi v Ljubljani reorganizirali

V četrtek, 5. oktobra, bodo zbori skupščine mesta Ljubljana obravnavali Izhodišča organiziranosti komunalnega gospodarstva v Ljubljani. Gradivo je pripravila posebna delovna skupina z namenom oblikovati stališča in usmeritve za oblikovanje učinkovitih predpisov in učinkovito reorganizacijo komunalnega gospodarstva v Ljubljani z odpravo dosedanjih pomanjkljivosti, ugotovljenih na posameznih področjih. Gradivo vsebuje tudi možne oblike organiziranosti izvajalcev, virov financiranja, odgovornosti in pristojnosti družbenopolitične skupnosti. Dosegli naj bi večjo racionalizacijo in učinkovitost komunalnih dejavnosti v Ljubljani.

Komunalno gospodarstvo Ljubljane je organizirano v 5 delovnih organizacijah: Vodovod-kanalizacija, ki ima v svoji sestavi tri tozde in delovno skupnost, Komunalno podjetje Ljubljana z devetimi tozdi in dvema delovnimi skupnostima, Energetika Ljubljana s tremi tozdi in delovno skupnostjo, enoviti organizaciji Ljubljanski potniški promet ter Dimnikarstvo Ljubljana. Skupaj je zaposlenih 5899 delavcev.

V Ljubljani pa deluje tudi 17 SIS materialne proizvodnje in skladov z različnim povezovanjem do republiških ravni, kjer se opravlja tudi usklajevanje. Ti so: Komunalna skupnost ljubljanskih občin, Skupnost za ceste Ljub-

ljana, Energetska skupnost Ljubljana, Stanovanjska skupnost Ljubljana, Sklad stavbnih zemljišč Ljubljana, Območna vodna skupnost Ljubljana-Sava, Skupnost za preskrbo Ljubljana, Kmetijska zemljiška skupnost (občinska), Območna skupnost za gozdarstvo Ljubljana, Skupnost za varstvo pred požarom (občinska), Temeljna skupnost za železniški in luški promet, Območna skupnost za PTT promet, Skupnost za letališko dejavnost Slovenije, Skupnost za elektrogospodarstvo in premogovništvo Slovenije, Skupnost za nafto in plin Slovenije, Sklad skupnih rezerv (občinski) in Sklad za izgradnjo zaklopišč. Na vseh treh ravneh na po-

dročju gospodarske infrastrukture (občina, mesto, republika) deluje v mestu prek 50 SIS oz. skladov. Vse ocene kažejo, da gre za preorganiziranost, neracionalnost in ne celovitost tega zelo pomembnega dela družbene reprodukcije.

Priprava tega gradiva in njegova obravnava sovpadajo v čas priprave ustavnih dopolnil in novih področnih zakonov. Po drugi strani pa reforma gospodarskega sistema zahteva tudi ustrezno prilagoditev komunalnih dejavnosti. Novi roki, ki jih postavlja Zakon o podjetjih, so pripeljali do zamika oblikovanja novih izvršnejših rešitev na področju »javnih služb« in nas silijo, da v časovni stiski preveč težimo k ohranitvi obstoječega stanja pod novim imenom. Odpirajo se nova spoznanja in možnosti, da dejansko tudi v komunalne dejavnosti vgradimo več tržnih elementov in s konkurenčno ponudbo omilimo sicer potrebne monopole. Družba kot oblika javnega podjetja odpira možnosti za bistveno širši krog zainteresiranih ustanoviteljev.

## ● PISMA BRALCEV

Spoštovani!

Zelo vam bom »hvaležen«, če v vašem in mojem časopisu objavite moj članek oziroma pismo o težavi, ki me kot krajana naše občine teži.

Zelo me moti počasnost pri obnovi Zadobrovske ceste. Cesto so začeli obnavljati 30. 9. 1988 in do danes, ko to pišem, še ni obnovljena v celoti. Obnovljena je v dolžini 500 m, to je od križišča s Snebersko cesto, do obračališča avtobusa št. 10. Za to relacijo je izvajalec Komunalno podjetje Ljubljana TOZD Komunalne gradnje potreboval 9 mesecev (do 30. VI. 1989).

Vidi se, da je gradnja potekala po polževo in menim, da ni opravičila za tako počasnost od investitorja (Komunalna skupnost ljubljanskih občin) v pomanjkanju sredstev in nekompletnih načrtih. Mislim, da bi brigadirji v povojnih letih delo ročno končali prej, kakor so ga danes z strojno mehanizacijo.

Ker je Zadobrovska cesta zelo pomembna povezava v naši občini, bi morala gradnja oziroma rekonstrukcija potekati hitreje. Upam, da bo naslednja faza potekala hitreje in da bodo delala v dveh izmenah, saj sem imel do

sedaj občutek, da se morajo dela vleči v nedogled zato, da bodo imeli »komunalci« delo. Saj vemo, da je v gradbeništvu kriza.

Očitno se tudi Integralov mestni potniški promet obnaša monopolno, ko zaradi obnove ceste prepusti krajane, ki so odvisno od proge št. 12 (Vevče) najstarejšemu »prevoznemu sredstvu«, noga. Tarnajo, da bi obvoz (takšen, kot je bil julija 1988 ob obnovi Šmartinske ceste) povzročil izgubo, ob tem pa kupujejo hotel na Jahorini, na potnike se pa poživljajo.

Upam, da bo v bodoče bolje, ker slabše kot je bilo, že ne more biti več!

Tovariški pozdrav!  
ANTON ZVONKO KOS

● Pripis uredništva

Pismo naj bi objavili že v prejšnji številki (6. septembra), vendar zaradi pomanjkanja prostora tega nismo mogli. Ker je pismo kljub temu aktualno, ga objavljamo tokrat, avtorju se opravičujemo, bralce pa prosimo za razumevanje.

Z rekonstrukcijami imamo v Ljubljani res težave. Nikjer z njimi nismo zadovoljni. Pravijo, da krivda leži v medsebojnem (ne)usklajevanju udeležencev (komunalna, vodovod, kanalizacija, elektro, plin, PTT in še kaj).

## Pospeševati rast družin in rojstva otrok

Skrb malega slovenskega naroda mora veljati tudi lastnemu demografskemu razvoju. S stagniranjem ali zmanjševanjem številčnega

stanja Slovencev se ni mogoče sprijazniti, saj pomeniti nacionalni samomor. Nadomesti naj jih rahel demografski predelek, zanesljiv in zdrav, da bo narod obstal in rasel ter se nenehno uveljavljal v krogu evropskih narodov. Geslo kot »Naj se rodi le zaželen otrok!, ki izhaja iz razmer velikih narodov, ni umestno pri majhnem narodu, kakor je slovenski. Poleg svojega splošnega demokratičnega značaja odseva tudi individualistične nazore o družbi in človeku. Družba naj pri demografskem stagni-

ranju ali nazadovanju malih narodov stimulira rast družin in zvečevanje števila rojstev otrok z ukrepi, kakršne že uporabljajo sosedni in večji narodi (Čehi, Madžari). Tako naj bi materam z dvema otrokoma ali več, ne glede na zaposlitev v družinskem sektorju, na posamezni kmetiji ali v obrti, odmerili po progresivno rastoči lestvici dodatne socialne prednosti (obvezno zavarovanje, otroški dodatki ipd.). Zmerna številčna rast nacije je nujna naloga. Premajhen prirastek sloven-

skega prebivalstva je tudi vzrok za dotok nekvalificirane delovne sile iz drugih republik. ... Egoizem potrošništva velja preseči, hlapčevska nagnjenja in zapletenost pa iztrebiti. Oblikovati v značaju potez, ki jih nimamo, a so v socializmu potrebne. Etična regeneracija (Matjaž Kmecl) je zapoved časa. ... Živeti hočemo dobro, v svobodi, z lepo kulturo in s kritično samozavestjo (Iz zapuščine Franceta Klopčiča /1903–1986/, v: Sodobnost 35, 1987, 1141–1143).